

Ἐκδόσιμον Κυρία Ζωῶν. Σιδερίδην 200

ροδὲ
ΛΟΓΟΣ

δ δ
Περὶ Ολίχῃς Εκπαι-
δεύσεως τοῦ Ἐθνους.

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ.
Η ΑΜΑΛΘΙΑ

Τῆς κατὰ τὸ Νεοχόριον τοῦ
Βασιλικοῦ Βοσπόρου.

1834

3704

AKADEMIA AΘΗΝΩΝ

ΛΟΓΟΣ

Εκφωνηθεὶς εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς ἐν
Νεοχωρίῳ ἀλληλοδιδακτικῆς σχολῆς

Περὶ ὕλικῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ ἔθνους.

Πολλὰ παράξενοι ἴσως ἤθελαν φανῇ οἱ
γάμοι τῶν Μολούκων, Ιαπόνων, καὶ Ἰνδῶν, εἰς
τόν ὅς, τις δὲν γνωρίζει, οὔτε τοὺς νόμους, οὔ-
τε τὴν θρησκείαν, οὔτε τὰς τοπικὰς συνηθείας
τῶν ἐθνῶν τούτων· καὶ βέβαια, ποῦς δὲν ἤθελε
παραξενευθῇ βλέπων ὅλους μὲν τοὺς πχευρι-
σκομένους εἰς τοὺς γάμους τούτους, χαίρον-
τας, εὐθυμουῦντας, καὶ χορεύοντας, μόνους δὲ
τοὺς γονεῖς τῆς νύμφης κατηρεῖς σκυθρωπά-
ζοντας, λυπουμενούς, καὶ κλαίοντας· καὶ
μολονότι τὸ πρῆγμα ἀπολύτως θεωρούμενον
εἰς τὸν καθένα φαίνεται ἀλλόκοτον, ἀφοῦ ὁ
μὴ ἤθελε μάθη τις τὴν αἰτίαν κλαθμοῦ των
δὲν ἤθελεν ἴσως παραξενεύεται πλέον. νόμος
θρησκευτικὸς διορίζει, νὰ καίωνται αἱ γυναῖ

κες ζωνταναί, ὁμοῦ μὲ τὸν ἀποθανόντα ἄνδρά-
 των· ὅθεν καὶ οἱ γονεῖς τῆς νύμφης νομίζοντες
 τὸν γάμον ὡς ἀρράβωνα τραγικοῦ τῆς θυγα-
 τρός των θανάτου, σκυθρωπάζουσι λυποῦν-
 ται καὶ κλαίουσι. Τοιοῦτόν τι παράξενον ἀ-
 κολουθεῖ καὶ εἰς ἐμέ σήμερον, ἐντιμὸν μου
 ἀκροατήριον, διότι μεταξύ τῆς κοινῆς ταύτης
 χαρᾶς, ἥτις εἰς ὅλων τὰ πρόσωπα φαίνεται
 ἐξωγραφισμένη, κατῆφεια καὶ λύπη κυριεύει
 μόνον τὴν ἰδικήν μου ψυχὴν· Χαίρουσιν οἱ ἐν-
 τιμότατοι ἔφοροι, διότι φροντίζοντες διὰ τὴν
 ἡθικὴν μεταρρύθμισιν καὶ σπουδὴν τούτων
 τῶν ἡθικῶν υἱῶν τους, ἐλπίζουσι τὴν μετὰ ταῦ-
 τα εὐγνωμοσύνην αὐτῶν, καὶ τὴν ἀθανασία-
 τοῦ ὀνόματος των εἰς τὸν Ἱερόν τῆς Ἰσαρίας κα-
 θρέπτειν. ἤθονται οἱ γονεῖς τῶν παιδων, διό-
 τι ἡξιώθησαν νὰ ἔχωσιν εἰς τὴν πατρίδα των
 σχολεῖα δημόσια, εἰς τὰ ὁποῖα σπουδάζουσιν
 οἱ παῖδες των ἀμισθί, χωρὶς νὰ φροντίσω-
 σι δι' αὐτοὺς, οὔτε διὰ πλάκας, οὔτε διὰ
 κονδύλια, αὔτε διὰ βιβλία, οὔτε δι' ἄλλα πρὸς
 μα

μάθῃσιν ἀναγκαῖα, ὥς ἔχων τὴν τούτων
 πρόνοιαν ὁ φιλογενὴς καὶ φιλόκαλος κτί-
 τωρ τῆς σχολῆς ταύτης· σκιρτῶσιν ἀπὸ
 χαρὰν οἱ ἄκακοι παῖδες, ἀποβλέποντες εἰς τὸ
 ἱλαρὸν βλέμμα τῶν ἡθικῶν πατέρων τους, καὶ
 περιμένουσι μὲ τρέμουσαν ψυχὴν διὰ νά-
 δείξωσιν ἔμπροσθεν εἰς αὐτοὺς τοῦ ἐνὸς χρό-
 νου τοὺς κόπους των, διὰ νὰ ἀξιωθῶσι τῶν
 πρὸ πολλοῦ εὐκταίων παρ' αὐτοῖς βραβείων·
 συγχαίρει δὲ μὲ αὐτοὺς σήμερον καὶ αὕτῃ
 ἡ ἄψυχος σχολή, ἐξεφανωμένη μὲ δάφνας,
 ὥς ἀπὸ τὴν χαρὰν τῆς αἰσθάνεται κλόνον τὸ
 ἱερὸν αὐτῆς ἔδαφος· μόνος δ' ἐγὼ βυθισμέ-
 νος εἰς βαθυτάτην λύπην σκυθρωπάζω, εὐθύς
 ὅτε συλλογισθῶ, ὅτι σήμερον μέλλω νὰ δώ-
 σω λόγον, ἔμπροσθεν εἰς σοφοὺς διδασκά-
 λους, εἰς τοὺς γονεῖς τῶν παιδῶν, καὶ εἰς
 τοὺς ἐντιμοτάτους ἐφόρους, διὰ τε τὸν φω-
 τισμόν, καὶ τὴν ἡθικὴν μεταρρύθμισιν ἐκα-
 τὸν καὶ ἐπέκεινα ψυχῶν κρεμασμένων ἤδη
 εἰς τὸν λαιμόν μου· τολμῶ λοιπὸν νὰ πα-
 ρα.

ρακαλέσω, τὸ ἔντιμόν μου τοῦτο ἀκρατή-
ριον, ἐπειδὴ μέλλετε νὰ γενήτε καὶ ἀδέ-
κασοι κριταί μου, νὰ δώσητε πρῶτον ὀλί-
γην προσοχὴν εἰς τὴν ὁποίαν μέλλω νὰ δι-
ηγηθῶ συνέχειαν τῶν πρακτικῶν, τῆς σχο-
λῆς ταύτης καὶ λαβόντες ἐκ τούτου ἀρκε-
τάς ἰδέας, περὶ τῆς προόδου αὐτῆς, νὰ κά-
μντε ἀσφαλεσέρας τὰς περὶ ταύτης παρα-
τηρήσεις σας, καὶ ν' ἀποφασίσητε ἀφιλο-
πρόσωπος, ὅ, τι σὰς ὑπαγορεύσει ὁ ὀρθὸς
λόγος ἢ ἱερὰ συνείδησίς σας, καὶ οἱ σήμε-
ρον ἐορταζόμενοι τῆς οἰκουμένης Διδάσκαλοι.

Εἶναι ἤδη δύο χρόνοι πλήρεις ἀπὸ τὸν
καιρὸν καθ' ὃν ἡ σχολὴ αὕτη ἔβαλεν εἰς ἐν-
έργειαν τὰς ἐργασίας της, καὶ μολονότι ἡ
ἐναρξίς τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, λογίζεται ἀπὸ
τὴν ἀρχὴν τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1831 ἔ-
τους, βασκανος τύχη ὅμως διέκοψε τὴν σει-
ρὰν τῶν ἐργασιῶν της τέσσαρας ὁλοκλήρους
μῆνας, ἐξ αἰτίας τῆς ἐπισυμβάσης πανώλης·
διὸ ἐτελειώθη τὸ πρῶτον ἔτος, ὅχι πλεον
κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1832, ἀλλὰ
περὶ

περὶ τὰ τέλη Ιαννουαρίου, τοῦ παρελθόντος
 ἔτους τοῦ 1833, καθὼς καὶ ἤδη ἔλαβε
 τέλος τὸ δεύτερον, κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν
 τοῦ ἤδη ἀρξαμένου 1834. Ἀλλ' ἐν τούτῳ
 τῷ διασῆματι, τί σοχαῖσθε τάχα, ὧν-
 τιμόν μου ἀκροατήριον, ὅτι δὲν συνέβησαν
 ἡ σχολὴ τὴν ὑποίαν ἤδη βλέπετε ἦτον ἀ-
 χυρὼν, καὶ κατασκευαζομένη κατὰ μι-
 κρόν, μάλιστα εἰς ὀκτάμηνον διάστημα ἦλθεν εἰς
 ταύτην τὴν κατάστασιν· καὶ τοῦτο διότι οἱ
 σκοποὶ τοῦ συστήσαντος ἦτο μεγάλοι, καὶ
 ἐσκόπευε νὰ οἰκοδομήσῃ ἐκ νέου σχολὴν,
 μᾶλλον εὐρύχωρον καὶ ἐκτεταμένην, ἀλλ-
 ἐζήτει καὶ σύντροφον, διὰ νὰ τὸν ἔχη αὐ-
 τόπτην μάρτυρα τῶν ἀγώνων του, καὶ συμ-
 βοηθὸν εἰς τὰς προσπάθειάς του· πλὴν ὅ-
 χι μόνον, δὲν ἐφάνη κανεὶς αὐτόκλητος,
 ἀλλὰ μάλιστα (τίς ἠθέλε τὸ πισεύσει) πολ-
 λοι ἐκηρύχθησαν καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἄσπονδοι,
 ἐν ταυτῷ καὶ πικρότατοι κατήγοροι τῆς scho-
 λῆς ταύτης, πάσχοντες νὰ ἀμαυρώσωσι, καὶ
 νὰ ματαιώσωσι καθε καλὸν τὸ ὁποῖον ἔπα-

σχε νὰ κάμῃ εἰς τὴν πατρίδα ταύτην. Καὶ
 διατί; Διότι δὲν ὑπέφερον νὰ ἀκούωσιν, ὅ-
 λους τοὺς τιμίους πατριώτας, ὅλους τοὺς
 εὐασθήτους ἄνδρας, ὅλους τοὺς φιλοκάλους
 ἐνορίτας, εὐγνωμονοῦντας εἰς τὸν κτίτωρα
 τῆς σχολῆς ταύτης. Τοιοῦτος εἶναι ἀδελ-
 φοί ὁ τρισκατάρτος φθόνος, ὅς τις ἀφου
 κατάμικρόν καὶ ἀναιπεςθήτως λάβῃ χώραν
 εἰς τὴν ψυχὴν κἀνεγός, τὸν κάμνει νὰ μὴν
 φροντίζει πλέον διὰ τὰ ἀληθινὰ του συμφέ-
 ροντα, νὰ κατατρέχῃ καὶ αὐτὰ τὰ ἴδια του
 τέκνα, καὶ νὰ εὐχαριζῆται εἰς τὸ νὰ κα-
 κοπάθῃ καὶ αὐτός ὁ ἴδιος, μόνον νὰ ἴδῃ
 δεινοπαθοῦντα, ἐκεῖνον τὸν ὑποῖον μισεῖ,
 κατατρέχει, καὶ καταδιώκει ἀπὸ φθόνου.

Φθόνος γὰρ οὐκ οἶδε προτιμᾶν τὸ συμφέρον.

Τοιουτοτρόπως λοιπὸν πολεμουμένη κάθε
 ὑπ' ἀγαθῷ προσπάθησίς του, καὶ μὴν αντ-
 ἔχων μόνος εἰς τὰς τόσας ἀντενεργείας, ἐ-
 προσκάλεσε καὶ ἄλλους συνεργάτας, καὶ
 συμβηθεύς τῶν ἀγώνων του, τοὺς ἐντιμωτά-

τούς

τους κυρίους, Σταυράκην Ογουρλοῦν, καὶ
 Α: Ζαμπακὺν ἐξ ὧν ὁ ἐντιμώτατος κύ-
 ριος Σταυράκης Ογουρλοῦς, ἅμα ὅτε παρ-
 εδέχθη τὴν φροντίδα τῆς ἐφορίας δὲν ἔλει-
 ψεν, ὅχι μόνον νὰ ἐνδυναμώσῃ τὴν ἕως τό-
 τε ἀποκαμωμένην ἀπὸ τῆς ἀντενεργείας ψυ-
 χὴν τοῦ καλοῦ συντρόφου του, ἀλλ' ἤνοιξε
 καὶ νέον σάδιον ἀγώνων, καὶ ἄλλας νέας
 ἐνδόξους ἐπιχειρήσεις, διότι παρκτηρήσας
 μὲ φιλικὸν βλέμμα τὴν παλαιάν του μη-
 τέρα, καὶ τροφόν, τὴν ἐνταῦθα ἑλληνικὴν
 σχολήν, καὶ ἰδὼν τὰς δυνάμεις της μηδε-
 νισμένας, τὸ κάλλος της ἐσθεςμένον, τὴν
 μορφὴν της ἠφανισμένην, καὶ σχεδὸν τὸν
 θάνατον εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἐξωγραφί-
 σμένον, ἐνθυμηθῇ ὅτι ἡ σχολὴ αὕτη ἦτο
 τὸ πάλαι ἐνδοξος, λαμπρά, καὶ περίφημος
 πανταχοῦ, καὶ μαλιστα ὅτι ἔσχεν ἀρχιδι-
 δάσκαλον αὐτῆς, τὸν κλεινὸν Σχμουῆλον.
 ἐνθυμήθη, ὅτι ἡ σχολὴ αὕτη εὐηργετήσῃ
 πολλοὺς ἐνορίτας, καὶ ξένους, ἐνθυμηθῇ τέ-
 λος ὅτι καὶ ὁ ἴδιος χρεωσθεῖ εἰς αὐτὴν τὰς
 ὁποί

ὁποίας ἤδη πλουτεῖ γνῶσεις, ὅθεν ἐνδυθέν-
 τες μετὰ τοῦ καλοῦ συντρόφου του τὴν καρ-
 τερίαν, ἐνῶ ἐπεχείρησαν νὰ βάλλωσιν ἔμ-
 πλασρα εἰς τὰς πληγὰς τῆς, ἐνῶ ἡτοίμα-
 ζον ἱαματικά βότανα πρὸς ἀναλαβὴν τῆς
 προτέρας τῆς καταστάσεως, ἰδοὺ πάλιν ὁ
 τρισκατάρατος φθόνος, ὅς, τις πρὸς ὦραν
 ὢν κεκρυμένος, παρρησιάζεται ὑπὸ τὴν μορ-
 φὴν τοῦ ἐντίμου, ἐρεθίζει καὶ ἀποπλανᾷ τοὺς
 ἀπλουτέρους, καὶ πᾶσχει νὰ δέσῃ πάλιν τὴν
 σχολὴν ἐκείνην μὲ τὰς προτέρας ἀλύσεις
 τῆς, εἰς τρόπον ὅμως τοιοῦτον, ὥς νὰ κα-
 ταντήσωσιν ἄλλοι διὰ πολλοὺς χρόνους· ἀλ-
 λά χεὶρ ἀρρώγος ματαιώσασα τοὺς ὀλεθρί-
 οὺς αὐτοῦ σκοποὺς, χαρίζει τὸ σέμμα τοῦ
 ἀριστεύς εἰς τὴν εὐλικρίνειαν· ὁ δὲ φθόνος
 παραλαβὸν τὰς ἀλύσεις, καὶ τὰς πέδας εἰς
 τὸν οἶκον του, καιροφυλαττεῖ ἕως τὴν σῆ-
 μερον νὰ τὴν κατασπαράξῃ· προχθὲς παίδιον
 τῆς ἐνταῦθα σχολῆς μέλλον νὰ ἐξυμνήσῃ
 εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἀγίου Νικολάου τὴν
 γέννησιν τοῦ Σωτῆρος, νὰ ἐπαινέσῃ τὴν
 προσ

προσπάθησιν τῶν ἐκεῖ τῆς ἐκκλησίας ἐφ-
 ὄρων, νὰ προσφέρῃ εὐκτηρίους ἱκεσίας πρὸς
 Θεὸν ὑπὲρ τοῦ Κραταιοτάτου ἡμῶν ἀνακτος,
 ὑπὲρ οὗ καὶ νῦν ὑφουῖντες χεῖρας πρὸς Θε-
 ὄν, εὐχόμεθα ὑπὲρ τῆς υἱείας, καὶ μακρο-
 ημερεύσεως αὐτοῦ· εὐθύς, λέγω, ὅτε ἐννό-
 ησε τοῦτο ὁ φθύνος, δὲν ὑπέφερε ν' ἀκούσῃ
 οὔτε τοὺς ἰδίους ἐπαίνους, διὰ νὰ μὴν ἐκ-
 φωνηθῶσιν ἀπὸ στόμα παιδίου τῆς σχολῆς
 ταύτης, ὑπὲρ τοῦ Κραταιοτάτου ἡμῶν ἀνακτος
 καὶ τῆς Παναγιώτητός του, ἄδολοι καὶ εὐ-
 λικρινεῖς εὐχαί, ὅχι μόνον δὲν ἄρῃσε τὸ παι-
 δίον νὰ ἐκφωνήσῃ τι ἐπ' ἐκκλησίας, ἀλλὰ
 καὶ κατ' ἐμοῦ ἄπειρα ἐπεσώρευσε, φωνάζων
 παρρησία ἐμπροσθεν τοῦ τοῦ λαοῦ, παρρησι-
 θέντος κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν εἰς τὴν ἐρη-
 τὴν. Καὶ διατί; Διότι δὲν ὑποφέρει, λέ-
 γει, νὰ ἴδῃ μαθητὴν τῆς σχολῆς ταύτης
 προσδεύοντα, ὅχι ἐνορίτην του, ἀλλ' ἂν ἦναι
 καὶ ἴδιος υἱός του· παρασιωπῶ δὲ πόσους
 τῶν πατέρων καθημερινῶς ἀποπλανῶν τοὺς
 παρακινεῖ εἰς τὸ νὰ ἀποσυρῶσι τοὺς παῖδας

των

των ἀπὸ τὸ σχολεῖον, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ πολ-
 λοὶ, ἐννοήσαντες τὸν δόλον πάλιν τὰ ἐπιστρέ-
 φουσι· καὶ τοῦτο διὰ τὴν ἐμποδισθῆ ἁμ-
 φοτέρων τῶν σχολείων ἢ πρόοδος. Ἀλλὰ τοι-
 οῦτος εἶναι ὁ φθόνος ἀδελφοί! Ἐπειδὴ δὲ τὸ
 μόνον ἀντικείμενον τῶν σκέψεών σας ἐντι-
 μότατοι ἔφοροι εἶναι ὁ τῶν παιδῶν φωτι-
 σμός καὶ ἐκπαίδευσις· ὅς ἐπαναστρέψωμεν
 τὸν λόγον, εἰς τὸ περὶ ὀλικῆς μεταδόσεως
 τῶν φώτων εἰς τὸ ἔθνος μας σχέδιον, παρ-
 ιστάνοντες κατὰ τὸ δυνατόν, ποῖα τὰ πρὸς
 φωτισμὸν κατάλληλα μαθήματα, καὶ ὅς ἀ-
 φίσωμεν τοὺς φθονερούς κατασπαραττομένους
 καθ' ἑαυτοὺς, καὶ τοὺς ὁποίους ἀντὶ τῆς τῶν
 μεμφθῶμεν διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς κακίας
 των, ὅς παρακαλέσωμεν τὸν Σωτῆρα Ἰη-
 σοῦν καὶ τοὺς σήμερον ἑορταζομένους τῆς
 οἰκουμένης Διδασκαλούς, διὰ τῆς τῶν μα-
 λάξωσι τὴν ἀπὸ λίθου σκληροτέραν ψυχὴν
 των, διὰ τῆς μὴν ἀπαθανατίσωσι τὸ ὄνομά
 των, καὶ τὸ ὄνομα τῆς οἰκογενείας των, ὥς
 ἐζητήσῃ τὸ ἀπαθανάτισσιν καὶ βασιλεύς τις
 τῆς

τῆς Ἀσίας, κατακαύσας, τὸ ἐν ἀπὸ τὰ ἑπτα-
 θαύματα τοῦ κόσμου, τὸν περίφημον ἐκεῖ-
 νον ναὸν τῆς Εφεσίας Ἀρτέμιδος· δὲν λέ-
 γω ὡς ὁ Νέρων, ἢ ὡς ὁ Δαμετιανὸς, ἢ καὶ
 ὡς ὁ προδότης Ιούδας.

Κάθε ἄνθρωπος ἔχει φυσικὴν κλίσιν εἰς
 τὸ νὰ συλλογίζεται, καὶ εἰς τὸ νὰ μαν-
 θάνῃ, ἀπὸ τῆς πρώτης του γεννήσεως· ἐ-
 ἂν δὲ ἡ κλίσις του αὕτη πρὸς τὸ μανθά-
 νειν πολλαπλασιασθῇ διὰ τῆς καλῆς ἀγω-
 γῆς καὶ μετὰ λόγου διδασκαλίας, τότε ὁ
 ἄνθρωπος γίνεται κάτοχος παντοδαπῶν γνώ-
 σεων, καὶ δεξιότητων, ἀποκαθίσταται τὸ πνεύ-
 μα του εὐφυές, εὐκίνητον, καὶ ἀντιληπτικόν,
 καὶ προμηθεύει εἰς ἑαυτὸν ὅλα τ' ἀναγκαῖα
 βυτητήματα, ὅσα συντείνουσιν εἰς τὴν ἀνα-
 λόγως μὲ τούς βιωτικὸς αὐτοῦ τρόπους δυ-
 νατὴν εὐδαιμονίαν.

Ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ εἰ ἡ φυσικὴ αὕτη τοῦ
 ἀνθρώπου κλίσις ἀφεθῇ εἰς τὴν πρόνοιαν τῆς
 φύσεως, καὶ εἰς τὴν μίμησιν, τότε αἱ γνώ-
 σεῖς τοῦ ἀνθρώπου γίνονται ἐπιπόλαιοι, καὶ

περι

περιορισμέναι μόνον εἰς αἰσθητὰ πράγματα τὸ πνεῦμα ἀποκαθίσταται ἀδέξιον, καὶ μόλις δυνάμενον νὰ προμηθεύῃ τ' ἀναγκαῖα βιωτήματα, ὅσα ἡ ἀνάγκη μόνη τὸν ὑπαγορεύει.

Ἐκ ταύτης λοιπὸν τῆς διπλῆς συμμορφώσεως τοῦ ἀνθρώπου, τὸ ἀνθρώπινον γένος διαιρεῖται εἰς δύο γενικὰς κλάσεις, εἰς βαρβάρους, καὶ πολιτισμένους. καὶ εἰς μὲν τὴν κλάσιν τῶν βαρβάρων ἀνάγονται, ἔχει μόνον οἱ ἄγριοι, ἀνθρωποφάγοι, πλανῆται, καὶ κινάδες, ἀλλὰ καὶ ὅσοι κατοικοῦντες τὰς πόλεις, ἀγνοοῦσι τὰ πλέον ἀπλά ἠθικὰ ἀξιώματα, εἶναι ἔμπαθεῖς εἰς ἄκρον, ἀχαλίνωται κατὰ τὰ πάθη, εὐμετάβλητοι, ἔκδοτοι εἰς τὰς ἡδονάς, ταχυκίνητοι εἰς ἐκδίκησιν, εἰς ὀργήν, καὶ ἔθρεις, δεισιδαίμονες, ἀναίσθητοι εἰς κάθε καλόν, καὶ ἐκτελοῦντες κάθε των ἐργασίαν, κατ' ἀρέσκειαν καὶ ἐκ συνηθείας μόνον.

Ἀλλ' ὅταν ὁ ἄνθρωπος γυμνασθῇ τὴν τέχνην τοῦ γράφειν, καὶ ἀναγινώσκειν, τότε δὴ
 ἄρ

ἄρχεται νὰ ἐξέρχεται ἀπὸ τὴν κλάσιν τῶν βαρβάρων, καὶ νὰ ὁδεύῃ τὸν τοῦ πολιτισμοῦ δρόμον, διότι ἀποκαθιστᾷ βεβήχας τὰς γνώσεις του, μὲ τὸ μέσον τῆς ἀναγνώσεως, καὶ γραφῆς. καλλωπίζει καὶ πλουτίζει τὴν γλώσσαν του μὲ τὴν σπουδὴν τῆς γραμματικῆς. ἀκολουθεῖ τοὺς ἐγγράφους νόμους καὶ τὰς βιωτικὰς διαταγὰς, καὶ ἐκτελεῖ τὰς ὑποθέσεις του, κατὰ τὰ ὀρθὰ ἀξιώματα, ἀλλὰ μόλα ταῦτα δὲν παύει ἀκόμη ἀπὸ τοῦ νὰ διασώζῃ εἰσέτι καὶ λείψανα τῆς βαρβαρύτητος, διὰ τοῦτο, λέγουσιν, ὅτι ὁ πολιτισμὸς ὑπάρχει μίᾳ τις κλίμαξ, εἰς τῆς ὁποίας τὰς διαφόρους βαθμίδας, ἀναβαίνουνσι καὶ καταβαίνουνσι τὰ ἔθνη, ἀναλόγως μὲ τὴν συμμόρφωσιν τῶν ψυχικῶν αὐτῶν δυνάμεων.

Τὰ δὲ Εὐρωπαϊὰ ἔθνη, ἐπειδὴ φαίνονται σήμερον ὅτι πατοῦσι τὴν ἀνωτέραν τοῦ πολιτισμοῦ βαθμίδα, ἐκλαμβάνονται ὡς κωνῶν τοῦ πολιτισμοῦ τῶν ἐπιλοίπων ἐθνῶν, ἂν καὶ ἔφθασαν εἰς ταυτην τοῦ πολιτισμοῦ βαθμίδα, παραλαβόντες τὰ φῶτα ἐκ τῶν ἡμετ

μετέρων προγόνων · κάθε ἔθνος δὲ τὸ ὑποῦ-
 ον σπουδάζει τὰς ἐπισήμας, σπεύδει γὰ τε-
 λειοποιήσῃ τὰς μηχανικὰς τέχνας, διὰ γνώ-
 σεων καὶ ἐφευρέσεων, βοηθούμενον καὶ ἀπὸ
 τὰς ἐφευρέσεις ἄλλων ἐθνῶν, ἔχει συζημέ-
 να σπουδασήρια ἀφορῶντα εἰς τὴν ἔκτασιν
 παντοδαπῶν γνώσεων καὶ ἑξῶν, καὶ εἰς τὴν
 κοινὴν εὐδαιμονίαν ἐκεῖνο τὸ ἔθνος, ὅντως
 ὁδεύει τὸν ἀληθῆ τοῦ πολιτισμοῦ δρόμον.
 Ἀν καὶ ὁ ἀληθὴς ἐξευγενισμός ἔθνους τιнос,
 δὲν εἶναι δυνατόν ν' κατορθωθῇ, οὔτε μόνον
 διὰ τῆς τελειοποιήσεως τῶν μηχανικῶν τε-
 χνῶν, οὔτε μόνον διὰ τῆς σπουδῆς τῶν ἐ-
 πιστημῶν, χωρὶς τὴν φροντίδα τῆς μετα-
 δόσεως τῶν ἀναγκαίων γνώσεων, γενικῶς εἰς
 ὅλους, τοὺς πολίτας, ἀναλόγως ὅμως μὲ
 τοὺς βιωτικούς τρόπους ἐκάστου.

Διὰ τοῦτο εἰς τοὺς παρελθόντας χρόνους
 ἄνδρες φιλόκαλοι καὶ φιλόμουσι ὁμογενεῖς,
 ὑποῖτι καὶ οἱ ἀθάνατοι Ζωσιμάδες, βλέπον-
 τες τὴν κατάστασιν τοῦ ἔθνους των, καὶ λα-
 βόντες ὡς κανόνα τὸν ὅρον τοῦτον, ἐτύπω-

σαν παντοδαπά ἐπιστημονικά καὶ ἠθικά συγ-
 γράμματα, διανέμοντες αὐτὰ δωρεάν εἰς
 τὰ σχολεῖα διὰ κοινὴν τῶν εἰς τὰς ἐπιστήμας
 γνώσεων, σπουδὴν, τῶν ὁμογενῶν τους, φι-
 λοτιμούμενοι εἰς τὸ νὰ μεταδοθῶσι τὰ φῶ-
 τα, γενικῶς εἰς ὅλον τὸ ἔθνος· ἐπὶ τῷ αὐ-
 τῷ σκοπῷ δὲ ἐσυστήθησαν, τὰ ἐν Ἰωαννίνοις
 μαθηματικὰ σχολεῖα, τὰ ἐν Σμύρνῃ, τὰ
 ἐν Χίῳ, τὰ ἐν Κυδωνίαις, καὶ ἐκ τῶν ὁ-
 ποίων μολονότι ἐξῆλθον ἄνδρες ἄξιοι τοῦ ὀ-
 νόματος τοῦ Ἑλλήνος, δὲν ἐκατορθώθη ὅ-
 μως τοῦ νὰ μεταδοθῶσι τὰ φῶτα εἰς ὅλον
 τὸ ἔθνος, ἀναλόγως μὲ τοὺς βιωτικούς τρό-
 πους ἐκάστου· εἰάν δὲ ἐρωτήσῃ τις τὴν αἰ-
 τίαν; ἀπεκρίνομαι ὅτι, ἦτο δύσκολος, πολ-
 λὰ δύσκολος ἢ μετὰδωσις τῶν φῶτων, εἰς
 ὅλον τὸ ἔθνος, εἰς αὐτοὺς τοὺς χρόνους, διὰ
 τοὺς ἐφεξῆς λόγους. Καὶ πρῶτον διὰ τὴν
 μάθητις ἀπὸ τῆς παιδείας τῶν ὁμογενῶν μό-
 νον νὰ ἀναγινώσκῃ ἀρχόμενος ἀπὸ τὴν φυλ-
 λάδα, ὀκτώηχον, κ.λ.π. ἐχρειάζοντο του-
 λάχιςον τρεῖς χρόνοι· χωρὶς δὲ τὴν ἑξί-
 του

τοῦ γράφειν, ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ ἀνάγνωσις ἦτο
 νεκρά, ἐχρειάζοντο καὶ διὰ τὴν γραφὴν του-
 λάγισον εἰς χρόνος μετὰ δὲ τοῦτο εἶποντο
 αἱ ἀρχιερεῖς τῆς γραμματικῆς γνώσεις καὶ
 τῆς ὑποίας ἢ ἕξιν μὴν οὕσα τόσον εὐκόλος,
 ὅσαι τοῦσε πόνου πολλοῦ καὶ χρόνου μακροῦ·
 οἱ δ' Ἕλληνες εἶναι πτωχοί, καὶ δὲν τοὺς
 ἐπέτρεπον τὰ συμφέροντά των, ὥστε νὰ γρα-
 νετρίεωσιν οἱ παῖδες των εἰς τὰ σχολεῖα πολ-
 λοὺς χρόνους· διὸ ἦσαν ἀναγκασμένοι νὰ
 ἀποσύρρῳσιν αὐτοὺς ἄωρα, χωρὶς νὰ τοὺς
 ἀφήςωσι νὰ φωτισθῶσιν ἀναλόγως μετὰ τοὺς
 ὑποίους ἐμελλον νὰ ἐπαγγελθῶσι βιωτικούς
 τρόπους· ὥστε τὸ ἔθνος μας, διέτρεχε κίν-
 δυνον τοῦ νὰ διαμένη αἰείποτε, εἰς τὴν με-
 ταξὺ τῆς βαρβαρότητος καὶ πολιτισμοῦ βαθ-
 μίδα, ἐὰν ὁ ὑψιστος δημιουργὸς δὲν ἐπε-
 χορήγει εἰς τὸ ἔθνος μας μέθοδον ἐπαγγελ-
 λομένην νὰ διδάξῃ ταυτοχρόνως εἰς τοὺς
 παῖδας τὴν τε ἀνάγνωσιν γραφὴν Ἀριθμη-
 τικὴν καὶ Γραμματικὴν, καὶ νὰ τοὺς δώ-
 σῃ ιδέαν τῆς τε Ἱστογραφίας, Χρονολογί-
 ας

ας, καὶ Γεωγραφίας, εἰς τὸσον καιροῦ διάστημα, ὅσον μόλις ἡδύνατο πρότερον νὰ γυμνασθῇ εἰς μόνην τὴν ἀνάγνωσιν, καὶ τοῦτο μάλισα ἀνεξόδως σχεδόν· ὅτι δὲ δὲν λέγω ὑπερβολάς, ἴσως αὐτὰ τὰ πράγματα τὸ ἀποδείξουσιν.

Εἰάν λοιπὸν εἰς αὐτὸν τὸν τρόπον, καὶ εἰς βραχὺ διάστημα προδιατεθειμένοι ὄντες οἱ παῖδες, ἂν καὶ ἄωρα ἀποσυρθῶσιν ἀπὸ τὰ σχολεῖα, φαίνονται ἴσως ὅτι ἐξέρχονται ἐκ τῆς κλάσεως τῆς βαρβαρότητος, καὶ δίδουσιν ἴσως ἐλπίδα τοῦ ὀλικοῦ ἐξευγενισμοῦ τοῦ ἔθνους.

Ὅσον δὲ διὰ τοὺς πολίτας ἐκείνους, τῶν ὁποίων τὰ ἐπαγγέλματα ἀπαιτοῦσι πλειότερας γνώσεις, παρὰ τὰ τῆς κοινῆς προπαιδείας μαθήματα, δι' αὐτοὺς πρέπει νὰ προετοιμάζωνται σχολεῖα ἀνωτέρου βηθμοῦ, εἰς τὰ ὅποια νὰ διδάσκωνται τὰς ἐπιστήμας, τὴν μὲ φιλοσοφικὸν ὅμμα θεωρίαν τῆς φυσικῆς καὶ τῶν ἔντων, τὰς ὥραιας τέχνας, καὶ λοιπὰ ὅσα πρὸς ἐξευγενισμόν αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

θρώπου συντείνουσι, καὶ τότε ἀληθῶς ἡμπορεῖ νὰ καυχηθῇ τὸ ἔθνος ἐκεῖνο, ὅτι ὁδεύει τὸν τοῦ πολιτισμοῦ δρόμον.

Εἰς τὴν Εὐρώπην, διὰ τὰ τοιαῦτα μαθήματα, ἔχουσι διάφορα σχολεῖα, ἔχουσι τὰ Γυμνάσια, καὶ Λύκεια, τὰ Πανεπιστήμια, τὰς ἐπιστημονικὰς Ακαδημίας, τὰ σχολεῖα τῶν ὡραίων τεχνῶν κ. τ. λ. Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἡ παροῦσά μας κατάστασις δὲν μᾶς ἐπιτρέπει τὴν σύστασιν τοιούτων ὠφελιμοτάτων καὶ ἀναγκασιωτάτων εἰς τὴν ἀνθρωπότητα κατασημάτων, τοῦλάχιστον δὲν πρέπει νὰ παραμελῶνται ἀπὸ τὰ σχολεῖά μας ἡ τῶν ἐπιστημῶν παράδοσις, διότι ἀφ' ὅπου ἐλλείπουσιν αἱ ἐπιστῆμαι, ἐκεῖ καὶ οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἀπαυδαγώγητοι· διὰ τοῦτο καὶ ὁ σοφὸς Ξενοκράτης ὠνόμαζε τὰ μαθηματικά “λαθὰς τῆς φιλοσοφίας,” καὶ ὁ Πλάτων ἐπέγραψεν εἰς τὴν θύραν τῆς Ακαδημίας του, “Μηδεὶς ἀγεωμέτρητος εἰσίτω.”

Αφίνων δὲ κατὰ μέρος, ὅσα περὶ τούτου ὠμίλησαν πάμπολλοι σοφοί, ἀρκοῦμαι μό-

νον ὃ ἀναφέρω ὀλίγα τινα, ἐκ τῶν ὅτων,
 περὶ τῆς ὠφελείας τῶν μαθηματικῶν ἐπι-
 στημῶν ὡμίλησεν ὁ σοφὸς Βενιαμὴν. “ Μὴνα,
 „ λέγει, τὰ μαθηματικά, καὶ οὔτε ἡ Ρη-
 „ τορικὴ, οὔτε ἡ Ποιητικὴ, οὔτε ἄλλο τι,
 „ μετὰ τῆς πείρας ἄγουσι τὸ φῶς, εἰς τὴν
 „ ἔρευναν τῶν μυστηρίων τῆς φύσεως. Ἀρχί-
 „ ρεσον τὰ μαθηματικά ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ
 „ θέλεις ἰδεῖ τὸν ἄνθρωπον ἐρπύζοντα ἐπὶ τῆς
 „ γῆς, χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ ὑψωθῇ ἀπὸ τῆς
 „ γῆϊνης ἐπιφανείας, οὔτε νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς
 „ πατρίδος αὐτοῦ. „

Ἀλλ’ ὕστερον ἀφ’ ὅλα ταῦτα, καθένος βλέ-
 πει προφανέστατα ὅτι, τὸ θεῖατρον τοῦτο τῶν
 τόσων τῆς φύσεως ἀντικειμένων τῶν προσ-
 θαλλόντων εἰς τὰς ἡμετέρας αἰσθήσεις εἶναι
 οὐδὲν ἄλλο, εἰμὴ σώματα πολυειδῆ εἰς διά-
 φορα σχήματα, ἄλλα βαρῆα, καὶ ἄλλα ἐ-
 λαφρά, ἄλλα κινητὰ, καὶ ἄλλα σύνθετα.
 ὥστε διὰ νὰ καυχηθῇ τις ὅτι ἐγεννήθη εἰς τὸν
 κόσμον, καὶ ἐθεωρῇ τὴν φύσιν ὡς ἄνθρω-
 πος, πρέπει νὰ σπουδάσῃ τὰς ἐπιστήμας.

Εκ,

Εάν δὲ ἐρωτήσῃ τις! Καὶ τί μαθήματα
 ἐσπουδαζον ἄχρι τοῦδε οἱ νέοι μας; Αφί-
 νω νὰ δώσῃ τὴν ἀπόκρισιν ταύτην, Γάλλος
 τις τοῦ αἵωνος τούτου, ὅστις λέγει. Οἱ Ἕλλη-
 νες ἀπὸ τὸν καιρὸν τῆς πτώσεώς των καὶ
 σχεδὸν οἱ πλείότεροι ἕως τὴν σήμερον, ἄλ-
 λο μάλῃμα δὲν σπουδάζουσιν εἰς τὰ σχο-
 λείων, εἰμὴ μόνον γραμματικά· τὸ νό-
 σιμον ὅπως εἶναι, ὅτι καυχόμενοι, ὡς ἀ-
 πόγονοι τῶν Ομήρων καὶ Δημοσθενῶν, καὶ
 ὅτι ἀπὸ τοὺς προγόνους αὐτῶν παρέλαβεν ἡ
 Ευρώπη τὰ φῶτα καὶ τὰς ἐπιστήμας, (κατὰ
 τὸ ὑποῖον καὶ δὲν ψεύδονται) αὐτοὶ δὲν φρον-
 τίζουσι ν' ἀνακαλέσωσι τὰ φῶτα καὶ τὰς ἐ-
 πιστήμας εἰς τὴν πατρίαν των Ἑστίαν· ἀλ-
 λ' ἐξέρχονται ἐκ τῶν σχολείων των, φορτω-
 μένοι μόνον μὲ λέξεις, καὶ μὲ οἴησιν ὕσιν
 δέλεις, φέροντες τὸν τίτλον Σοφολογιώ-
 τατοι· καὶ δοκοῦντες παρ' ὀχλῷ μουσικώ-
 τεροι εἶναι. „ Οἱ τοιοῦτοι λόγοι βέβαια εἶναι
 δι' ἡμᾶς σκληροί, κατὰ τὸ φαινόμενον· καὶ
 ἂν δὲν ἦτον ὁ λόγος περὶ τῆς ὀλικῆς ἐκ-
 παι

παιδεύσεως τοῦ ἔθνους· ἡδυνάτο τις νὰ δεί-
 ξῃ ὅτι οἱ Ἕλληνες πρὸ πολλοῦ γαυρίσαν-
 τες τὴν ἀνάγκην τῶν ἐπισημῶν καὶ φιλοτι-
 μοίμενοι τὴν ἀνάκτησιν τῶν πατρῶν φώ-
 των, ἀφίνουσι τὴν φίλην πατρίδα των, καὶ
 τρέχουσιν εἰς ξένους τόπους ἐπ' αὐτῷ τοί-
 τῳ· κρίνοντες ὅμως ἀναγκαιοτάτην πρῶτον
 τὴν σπουδὴν τῆς προγονικῆς τῶν γλώσσης, καὶ
 ἐξοδεύοντες πρότερον, ἐξ αἰτίας τῆς παλαι-
 ᾶς ἀμεθοδίας, χρόνους πολλοὺς εἰς τοῦτο,
 περιβαίνουσης τῆς ἡλικίας, ἐβιαζόμεθα νὰ
 μετέλθωμεν κἀνὲν βιωτικὸν ἐπάγγελμα· καὶ
 οὕτω ἐμένομεν ἀκουσίως, ἅμοιροι τῶν πα-
 τρώων ἐπισημῶν.

Ἀλλ' ἤδη ἀφοῦ ἐξωμαλίσθησαν αἱ σχολαί
 τρίβοι τῆς ἀναγνώσεως, εἰάν εἰς τὰ ἀλλη-
 λοδιδακτικὰ σχολεῖα, ἀρχίσουν νὰ παραδί-
 δωνται αἱ σοιχειώδεις τῶν ἐπισημῶν γνωτεῖς,
 καὶ ὅχι ὀλίγον μέρος τῆς πατρῴας γλώ-
 σσης (ἐννοῶ ὅμως τὸν ἀλληλοδιδακτικὸν δι-
 δάσκαλον παντοτε εἰδῆμονα τῆς ἀρχαίας
 γλώσσης, καὶ τῶν σοιχειωδῶν ἐπισημῶν, ἡ
 τοῦ

τοῦλάχισον τῆς Γεωμετρίας) καὶ ἀφοῦ οἱ
 νέοι μας προβιβάσθωσιν εἰς τὰ τοῦ ἀνωτέρου
 βαθμοῦ σχολεῖα, τί ἄλλο πλέον μένει νὰ δι-
 δαχθῶσιν ἐκεῖ, παρὰ ἑμοῦ μὲ τὴν τελειοπού-
 ησιν τῆς πατρώας γλώσσης, καὶ τὴν ταυτό-
 χρονοντῶν ἐπιστημῶν διδασκαλίαν, οἷον, Ρη-
 τορικὴν, Αλγεβραν, σφαιρικὴν καὶ ἐπίπε-
 δον Τριγωνομετρίαν, Αστρονομίαν κ. τ. λ. καὶ
 ἐκ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν ὅσαι μᾶς ἐπιτρέ-
 πονται νὰ διδασκώμεθα διὰ τῶν ἀπλουστέρων
 πειραμάτων; Ἰδοὺ λοιπὸν εἰς τὸ ἐξῆς, οἱ
 μὲν Ἕλληνες ἀναλαμβάνουσιν οὕτω τὰ τῶν
 προγόνων των φῶτα, χωρὶς νὰ μετέχωσιν εἰς
 τὸ ἐξῆς τῆς κατηγορίας ταύτης· καὶ οὔτε
 πλέον ξενιτεύονται ὑπεραύμενοι, γονεῖς, φί-
 λους, συγγενεῖς κ. τ. λ. ἀλλὰ μάλιστα θέλουν
 καυχᾶσθαι ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ σπουδᾶσωσι
 τὰς προγονικὰς τῶν ἐπιστήμας εἰς τὸ τῶν προ-
 γόνων των ἔδαφος· οὕτω δ' εὐκολυθέντων τῶν
 μέσων τούτων, τῆς τῶν ἐπιστημῶν σπουδῆς· ἔ-
 πεται καὶ ἡ ὀλικὴ τοῦ ἔθνους ἐκπαίδευσις νὰ
 γενῇ, ταχύτερα τε καὶ ευκολότερα.

Πρέπει ὅμως νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι τὸ πρῶτον αἷτιον τῆς τοσαύτης μας εὐτυχίας, εἶναι ἡ ἄκρα καλοσύνη τοῦ Μεγαλειοτάτου καὶ Κραταιοτάτου ἡμῶν Ανακτος, ὅς τις ὡς καλὸς πατήρ, φροντίζων ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας καὶ τοῦ φωτισμοῦ, ὅχι μόνον τοῦ ἰδίου ἔθνους, ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν πιστῶν αὐτοῦ ὑπηκόων, ὑπερασπίζεται γενικῶς ὅλα τὰ κη-
τασθήματα τῆς παιδείας, βραβεύει τοὺς σπου-
δάζοντας νέους συχνάκις, μὲ βασιλικά βρα-
βεῖα, καὶ παράγει, ἐνὶ λόγῳ τὸν χρυσοῦν αἰῶνα εἰς ὅλους τοὺς ὑπηκόους τοῦ κρᾶ-
τους του.

Κατὰ χρέος λοιπὸν σήμερον, ὅλοι ἄς ὑ-
ψώσωμεν χεῖρας πρὸς οὐρανόν, καὶ μάλιστα
σεῖς οἱ μαθηταὶ τῆς σχολῆς ὑψώσαντες τὰς
δάφνας, καὶ εὐξάμενοι ὑπὲρ τῆς ὑγείας καὶ
μακροημερεύσεως τῆς Α. Μ. ὡς εἶπομεν ὅλοι
“Ζητῶ ὁ Κραταιότατος ἡμῶν Αναξ. .”

Επομένως, ἄς ἐπευχηθῶμεν καὶ τοῦ καλοῦ
πατρὸς τοὺς ὄντως ἀξιους ὑπουργοὺς καὶ κα-
λους ὑπαλλήλους· καὶ μάλιστα τὸν ἀγαθὸν
καὶ

καὶ ἐπεικῇ προσάτην τῶν πιστῶν ὑπηκόων,
τὸν Εκλαμπρον Σερασκέρ Πασσᾶν, ὑπὲρ οὗ
καὶ αὐθὺς ὑψώσωμεν, χεῖρας εὐκτηρίους καὶ
εἴπωμεν “ Ζήτω ὁ τῶν ἀγαθῶν προσάτης ”.

Περὶ δὲ τοῦ σοφωτάτου ποιμένος τῆς ἐκ-
κλησίας, τοῦ Παναγιωτάτου, λέγω, καὶ οἰ-
κουμενικοῦ Πατριάρχου, τί εἴπω; Σιφία,
φρόνησις, καὶ φιλογένεια, χαρακτηρίζουσι
τὸ Σεβασμιώτατον αὐτοῦ ἄτομον. ὡς προσ-
φέρωμεν λοιπὸν ὑπὲρ αὐτοῦ τὰς πρὸς Θεὸν
εὐχὰς μας, ὑψοῦντες χεῖρας καὶ δάφνας,
καὶ λέγοντας. “ Ζήτω ὁ Σεβαστός τῆς ἀ-
γίας τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας ποιμήν. ”

Τὶ λαμπρά δι' ἡμᾶς ἐποχὴ Κύριοι! Καὶ
μάλιστα διὰ τὸν ὄριζοντα τοῦτον. Κάλλιστος
πατήρ, καὶ προσάτης, ὁ Μεγαλειότατος
Αναξ. Σοφός καὶ ἐνθερμος ζηλωτὴς τῶν
φώτων, ὁ Παναγιώτατος καὶ Οἰκουμενικός
Πατριάρχης. Εφοροὶ πρόθυμοι εἰς τὸ κα-
λὸν. καὶ μάλιστα ὁ κύριος Κωνσταν-
τῖνος Ἰωάννου, καὶ Σ: Ογουρλοῦς μεθυσμέ-
νοι σχεδὸν ἀπὸ ζήλου, καὶ ἐνθουσιασμοῦ
εἰς

εἰς τὸ, νὰ ἴδωσι τοὺς παῖδάς σας φωτισμέ-
 νους· ἀμαρτάνετε λοιπὸν εἰς τὸν Θεόν, ὅσοι
 τῶν πατέρων, ἀποσύρρετε αὐτοὺς ἄωρα
 ἀπὸ τὰ σχολεῖα, ἐνῶ ἐπετύχετε τοιαύ-
 την χρυσὴν ἐποχὴν, εἰς τὴν ὁποίαν οἱ παῖ-
 δές σας ἤμποροῦν νὰ φωτισθῶσιν ἀνεξόδως·
 ἐνῶ ἄλλοτε μὲ ἀδράς δαπάνας, καὶ μὲ με-
 γάλας προσπαθήσεις δυσκόλως ἐκατορβοῦτο
 τοῦτο· εὐξάμενοι λοιπὸν ὑπὲρ αὐτῶν, ἅς πα-
 ρακαλέσωμεν τὸν σωτῆρα Ἰησοῦν, διὰ νὰ
 ἐμπνέῃ, εἰς μὲν τοὺς παῖδας προθυμίαν καὶ φι-
 λοτιμίαν, εἰς δὲ τοὺς ἐντιμοτάτους ἐφόρους
 νὰ χαρίξῃ ζωὴν πολυχρόνιον· Ἀμήν.

ὑπὸ Κ: Ροδέ.

1834. Ἰαννουαρίου 30

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3007 : 21
08 1010000001 488

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000023945

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ἁγία γραφή
δρῶς εἰς τὴν

1844
1875

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ